

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Філософський факультет
Кафедра філософії та методології науки
Навчально-науковий інститут права
Кафедра інтелектуальної власності та інформаційного права
Географічний факультет
Кафедра геодезії, картографії та землеустрою

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

**“МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ З ОСНОВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ”**

галузь знань	G «Інженерія, виробництво та будівництво»
спеціальність	G18 «Геодезія та землеустрій»
освітній рівень	Магістр
освітня програма	«Землеустрій та кадастр»
вид дисципліни	обов'язкова (ОК 09)

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2026/2027
Семестр	2
Кількість кредитів ЄКТС	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма підсумкового контролю	іспит

Викладачі: **Сидоренко Лідія Іванівна**, професор кафедри філософії та методології науки, доктор філософських наук, професор.
Харченко Олеся Степанівна, доцент кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права, кандидат юридичних наук, доцент.
Бондаренко Едуард Леонідович, професор кафедри геодезії, картографії та землеустрою, доктор географічних наук, професор.

Пролонговано: на 20__/20__ н. р. _____(_____) “__”____20__ р.;
на 20__/20__ н. р. _____(_____) “__”____20__ р.

Розробники:

Сидоренко Лідія Іванівна, професор кафедри філософії та методології науки, доктор філософських наук, професор.

Харченко Олеся Степанівна, доцент кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права, кандидат юридичних наук, доцент.

Бондаренко Едуард Леонідович, професор кафедри геодезії, картографії та землеустрою, доктор географічних наук, професор.

ЗАТВЕРДЖЕНО

“25” серпня 2026 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Людмила ДАЦЕНКО

Протокол № 1 від “25” серпня 2026 року

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету

Протокол № 5 від “26” серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Наталія КОРОГОДА
(ім'я та прізвище)

“26” серпня 2026 року

ВСТУП

1. Мета навчальної дисципліни – розширити у студентів базові знання з методології та організації наукових досліджень, основ інтелектуальної власності у галузі геодезії та землеустрою з набуттям ними нових компетентностей, в тому числі і для виконання кваліфікаційної роботи магістра.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни: наявність освітнього ступеня бакалавра, успішне опанування дисциплін 1 семестру навчання в магістратурі.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Загальні питання методології та організації наукових досліджень.
2. Основи інтелектуальної власності.
3. Організація проведення наукового дослідження у галузі геодезії та землеустрою.

4. Завдання (навчальні цілі) навчальної дисципліни:

- розширити знання, уміння та навички проведення наукових досліджень у галузі геодезії, землеустрою та кадастру шляхом формування нових загальних і предметних компетентностей;
- удосконалити вміння виокремлювати актуальні напрями наукових досліджень у зазначеній галузі та формулювання основних обов'язкових структурних елементів випускної науково-дослідницької роботи;
- виробити навички проведення аналізу різнорідних інформаційних джерел, нормативно-правових документів тощо, необхідних для проведення наукових досліджень;
- сформувати вміння застосовувати системний підхід при вивченні основних теоретичних положень курсу.

Інтегральна компетентність:

- здатність розв'язувати задачі прикладного, дослідницького та інноваційного характеру в сфері геодезії та землеустрою.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК09. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

- ФК01. Здатність планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження, створювати нові знання і технології у сфері геодезії та землеустрою.
- ФК08. Здатність захищати інтелектуальну власність, комерціалізувати результати науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності.
- ФК11. Здатність планувати, організовувати та здійснювати наукові дослідження у сфері геодезії та землеустрою із дотриманням вимог академічної доброчесності.
- ФК13. Використання відповідної термінології та форм вираження у професійній діяльності.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання		Методи		Бал (%) у підсумковій оцінці
(1 – знати, 2 – вміти, 3 – [комунікація], 4 – [автономність та відповідальність])		викладання та навчання	оцінювання	
Код	Характеристика результату			
1.1.	Головну мету та функції науки; можливості їх застосування у процесі виконання науково-дослідних робіт у галузі землеустрою та кадастру.	лекції	письмова контрольна робота	15
1.2.	Існуючу (сучасну) ситуацію в галузі землеустрою щодо можливостей проведення актуальних та затребуваних наукових досліджень у ній; особливості права інтелектуальної власності на виконані роботи.	лекції		
1.3.	Основні наукові праці та досягнення вітчизняних учених у галузі землеустрою, що формують сучасний стан науки в даній сфері.	лекції	письмова контрольна робота	15
1.4.	Шляхи та перспективи розвитку наукових досліджень у землеустрої та кадастрі.	лекції		
2.1.	Формулювати мету, основні завдання на проведення наукового дослідження.	семінари	виступ на семінарах	10
2.2.	Проводити аналіз різномірних джерел для одержання повної, точної та достовірної інформації для проведення наукових досліджень.	семінари	виступ на семінарах	
2.3.	Представляти сучасну ситуацію в галузі землеустрою у зв'язку з впровадженням нових технологій проведення науково-дослідних робіт.	семінари	виступ на семінарах	10

2.4.	Залучати найсучасніший інструментарій для вирішення поставлених задач та використовувати системний підхід при вивченні основних теоретичних положень курсу.	семінари	виступ на семінарах	
3.1.	Демонстрація знань, умінь і навичок.	семінари	іспит	40
4.1.	Самостійна аналітична задача.	лекції, консультації впродовж семестру	захист виконаної домашньої роботи	10

6. Співвідношення результатів вивчення дисципліни з програмними результатами навчання.

Програмні результати навчання	Результати навчання (за кодами)									
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1
ПРН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері геодезії та землеустрою, достатні для проведення досліджень і здійснення інновацій.	+	+	+	+					+	
ПРН03. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог.					+	+	+	+	+	+
ПРН10. Захищати інтелектуальну власність, комерціалізувати результати науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності.		+						+	+	
ПРН16. Планувати і виконувати		+		+				+		+

наукові і прикладні дослідження у сфері геодезії та землеустрою, обирати ефективні методи досліджень, аргументувати висновки, презентувати результати досліджень.										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів - рівень досягнення запланованих результатів навчання визначається за результатами відповідей на семінарах, написання письмових контрольних робіт, іспиту.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

- знання 1.1–1.4 – 30 %;
- уміння 2.1–2.4 – 20 %;
- комунікація 3.1 – 40 %;
- автономність та відповідальність 4.1 – 10 %.

7.2. Організація оцінювання

Форми оцінювання студентів. У курсі передбачено три змістових навчальних модулі. Заняття проводяться у формі лекцій та семінарських занять. Завершується дисципліна іспитом.

Семестрове оцінювання: кількість балів, що студент отримує протягом семестру є сумою балів, що були отримані при оцінюванні виконання семінарів та виконанні тематичних контрольних робіт (тести) (семінари (мінімальна оцінка 24, максимальна 40; контрольні роботи (6 – 10); самостійна робота (5 – 10));

Організація оцінювання: Доповіді на семінарах оцінюються по виконанню, відповідно до графіка проведення занять. Контрольні роботи проводяться у тестовій формі.

Умови допуску до іспиту: рекомендований мінімум для допуску до іспиту – 36 балів. Для студентів, які набрали сумарно меншу від 36 балів (рекомендований мінімум) кількість, обов'язковою умовою для отримання допуску до іспиту є написання рефератів за питаннями пропущених чи недостатньо засвоєних тем.

Підсумкове оцінювання у формі іспиту проводиться в письмовому форматі. (оцінка за знання теорії (мінімум 12, максимум 20 балів); оцінка за практичну частину (13 – 20). Максимальна кількість балів під час іспиту – 40, мінімальна кількість балів, що додаються до семестрових – 24 (60% максимальної кількості балів, відведених на іспит).

Загалом, формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (друга редакція)», введеного в дію наказом № 170-32 від 11 квітня 2022 року.

7.3. Шкала переведення рейтингу до традиційної оцінки.

Оцінка за 100-бальною системою	Оцінка за 4-бальною системою при складанні іспиту (національною шкалою)
90 – 100	відмінно
75 – 89	добре
60 – 74	задовільно
0 – 59	незадовільно

7.4. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Виконання всіх навчальних і контрольних завдань здійснюється з дотриманням Хартії академічної доброчесності та чинних положень Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Під час реалізації освітнього компонента дотримуються принципи академічної доброчесності, зокрема принцип нетерпимості (нульової толерантності) до будь-яких проявів її порушення, відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» та внутрішніх актів Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Запозичення, використання даних, ідей, текстів, зображень, цифрових матеріалів та інших результатів мають бути належно атрибутовані. Порушення академічної доброчесності розглядаються відповідно до університетських процедур.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися лише у випадках і межах, визначених завданням та чинним Положенням про використання штучного інтелекту при реалізації освітніх програм у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Здобувач освіти несе відповідальність за достовірність, коректність, оригінальність і академічну доброчесність поданого результату та, якщо це передбачено завданням або політикою Університету, зазначає факт, інструмент і мету використання ШІ. Використання ШІ під час індивідуальних контрольних заходів дозволяється лише за прямим дозволом викладача. Використання генеративного штучного інтелекту не допускається під час контрольних заходів (проміжний та підсумковий контроль).

Визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти. Результати навчання, здобуті в неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути подані до визнання у встановленому Університетом порядку за умови їх відповідності результатам навчання цієї дисципліни та наявності підтвердних матеріалів.

8. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ, СЕМІНАРІВ ТА ІНШИХ ФОРМ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ.

№ лекції	Тема лекції	Кількість годин		
		Лекції	Сем.	Сам.
Змістовий модуль 1 “Загальні питання методології та організації наукових досліджень”.				
1	Наука та наукова діяльність у сучасному світі: теоретичні та методологічні принципи науки; види та ознаки наукового дослідження; методологія і методи наукових досліджень; організація наукової діяльності в Україні.	2	2	8
2	Технологія проведення наукових досліджень: загальна характеристика процесів наукового дослідження; формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези; визначення мети, завдань, об’єкта й предмета дослідження; виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень; оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу.	2	2	8
3	Інформаційне забезпечення проведення наукових досліджень: види та пошук необхідної інформації; бібліографічний апарат; робота над написанням наукових робіт.		1	8
Модульна контрольна робота 1				
Змістовий модуль 2 “Основи інтелектуальної власності”.				
4	Поняття та види права інтелектуальної власності: вітчизняна нормативно-правова регламентація права інтелектуальної власності; співвідношення права інтелектуальної власності з правом власності; види права інтелектуальної власності; система державної охорони права інтелектуальної власності.	2	2	8
5	Авторське право та суміжні права: поняття авторського права; джерела авторського права; об’єкти та суб’єкти авторського права; зміст авторського права; строк дії авторського права; суміжні права.	2	2	8
6	Право промислової власності. Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг як об’єкт права інтелектуальної власності. Нетрадиційні	2	1	8

	об'єкти права інтелектуальної власності. Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.			
<i>Модульна контрольна робота 2</i>				
Змістовий модуль 3 “Організація проведення наукового дослідження у галузі землеустрою та кадастру”.				
7	Особливості організації та проведення наукових досліджень у сфері землеустрою та кадастру: можливості застосування функцій науки у процесі виконання науково-дослідних робіт у землеустрої; спеціальні методи наукових досліджень.	2	2	8
8	Основні сучасні наукові досягнення вітчизняних учених та перспективні напрями наукових досліджень у галузі землеустрою та кадастру.	2	2	6
<i>Модульна контрольна робота 3</i>				
ВСЬОГО		14	14	62

Загальний обсяг **90** год., в тому числі: лекцій – **14** год., семінарських занять – **14** год. самостійної роботи – **62** год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна.

1. Аксютіна А. В. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / А. В. Аксютіна, О. В. Нестерцова-Собакарь, В. В. Тропін [та ін.]; За заг. ред. О. В. Нестерцової-Собакарь. – Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 140 с.
2. Афанасьєв А. Основи наукових досліджень: навч. посібник / А. Афанасьєв. – Х. : ХНЕУ, 2005. – 96 с.
3. Бондаренко Е. Л. Методичні рекомендації до виконання та підготовки до захисту випускних кваліфікаційних робіт магістра / Е. Л. Бондаренко, Л. М. Даценко, І. О. Підлісецька. – К., 2019. – 40 с.
4. Бондаренко Е. Л. Методологічні особливості картографування природно-заповідного фонду України засобами інтерактивних карт (на прикладі Полтавської області) / Е. Л. Бондаренко, М. О. Кирилюк // Проблеми безперервної географічної освіти і картографії. – 2020. – № 31. – С. 6–14. DOI: <https://doi.org/10.26565/2075-1893-2020-31-01>
5. Бондаренко Е. Л. Застосування систем штучного інтелекту при підготовці фахівців з картографії та геоінформатики в Україні / Е. Л. Бондаренко, Т. В. Дудун // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2025. – Т. 106. – № 2. – С. 192–210. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v106i2.6008>
6. Дахно І. І. Право інтелектуальної власності: навч. посібник, вид. 2-ге / І. І. Дахно. – К.: ЦНЛ, 2006. – 278 с.
7. Добронравова І. С. Філософія та методологія науки. Підручник для університетів / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко. К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. – 223 с.
8. Науково-дослідна робота в геодезії та картографії: навч.-метод. посібник / уклад.: С. М. Білокринцький. – Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. – 156 с.
9. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
10. Право інтелектуальної власності. Академічний курс: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. – К.: Концерн Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. – 696 с.
11. Харченко О. С. Вдосконалення захисту прав людини на результати інтелектуальної, творчої діяльності. / О. С. Харченко, О. О. Каращук, М. С. Ковальчук // Актуальні питання вдосконалення національного механізму захисту прав людини в Україні : моногр.; за ред. Бисаги Ю. М., Перегуди Є. В., Сердюк Н. А., Ковальчука О. М., Марченка М. В. – Київ-Тернопіль: Бескиди, 2022. – С. 215–232.
12. Bondarenko E. Geoeological Atlas of the Nature Reserve Fund of Ukraine as a Geoinformation System: a Methodological Approach to Content Development / E. Bondarenko, M. Kyryliuk // Geoinformatics 2021: Theoretical and Applied Aspects. – Volume 2021. – P. 1–5.

<https://www.earthdoc.org/content/papers/10.3997/2214-4609.20215521032> DOI:
<https://doi.org/10.3997/2214-4609.20215521032>

13. Kharchenko O. Protection of intellectual property rights on the Internet: new challenges / O. Kharchenko, O. Kronda, I. Kryvosheyina, K. Zerov // Revista Amazonia Investiga. – 2021. – № 10(41). – P. 224–236.

Додаткова.

1. Грищенко І. Основи наукових досліджень: Навч. посібник / І. Грищенко. – К. : Вид-во КНТЕУ, 2001. – 185 с.

2. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. – Видання офіційне. – К.: ДП “УкрНДНЦ”, 2016. – 16 с.

3. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис: загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1–2003, IDT). – Видання офіційне. – К.: Держспоживстандарт України, 2007. – 124 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної і видавничої справи).

4. Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1977-12>

5. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / О. В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2006. – 206 с.

6. Ландшафтне планування в Україні: методичні настанови / за ред. Л. Г. Руденка. – Київ: Реферат, 2014. – 144 с.

7. Медведєва В. М. Основи наукових досліджень: практикум / В. М. Медведєва. – К.: Ліра-К, 2017. – 84 с.

8. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень / В. І. Романчиков. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 254 с.

9. Скорочені таблиці УДК [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://udcsummary.info/php/index.php?lang=uk&pr=Y>

10. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Г. С. Цехмістрова. – К.: Вид. дім “Слово”, 2003. – 240 с.

11. Шейко, В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 5-те вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 307 с.

12. The APA Guide / Publication manual of the American Psychological Association (7th ed.). – Washington D. C., 2020. – 272 p.